

**หลักสูตรมนุษยศาสตร์
เผชิญหน้าประเทศไทย ยุค 4.0**

ปราณี กุลละวณิชย์

ประเด็นที่จะพูด

หลักสูตร มนุษยศาสตร์ในยุคประเทศไทย 4.0

(ยอมรับ)

หลักสูตร มนุษยศาสตร์เผชิญหน้าประเทศไทยยุค 4.0

(ไม่พอใจ)

✓ เผชิญหน้า

✓ Thailand 4.0

“มัชฌิมาปฏิปทา”

ก) Thailand 1.0 Thailand 2.0 Thailand 3.0 Thailand 4.0

- ข) ✓ การปฏิวัติอุตสาหกรรม ประมาณกลางศตวรรษที่ 18 (750)**
✓ การปฏิวัติการสื่อสารของโลกในยุคปัจจุบัน ยุค ICT

ผลกระทบกับโลกจากเทคโนโลยีการสื่อสาร

ความรู้ แหล่งข้อมูลความรู้จากอดีตถึงปัจจุบัน

เศรษฐกิจ-อาชีพต่าง ๆ แทนที่ด้วยระบบคอมพิวเตอร์
แทนที่ด้วยระบบดิจิทัล

ตัวอย่าง :

การอ่านข่าว ฟังเล่าข่าว

หนังสือพิมพ์รายวัน การอ่านข่าวออนไลน์

ธนาคาร การทำธุรกรรมการเงินออนไลน์

การศึกษา → บทบาทครู บทบาทมหาวิทยาลัย

ครูกับยุค ICT

ก่อนหน้ายุค ICT

ครู เป็นจักรกลสำคัญในการกำหนดเนื้อหาหลักสูตร

❖ ผู้เรียนควรรู้อะไรบ้าง

❖ ครูเป็นผู้ให้ความรู้

ยุค ICT มีแหล่งความรู้ทั้งกาะและเทศะที่หาได้ในพริบตา

ครู มี “บทบาท” อะไร???

หลักสูตรกับยุค ICT

INPUT	OUTPUT
<ul style="list-style-type: none">• ผู้เรียนจำนวนลดลง	<ul style="list-style-type: none">• บัณฑิตมีความรู้ไม่ตรงตามต้องการ
<ul style="list-style-type: none">• ไม่คุ้มจะเปิดหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none">• บัณฑิตตกงานมาก
<ul style="list-style-type: none">- ปิดหลักสูตร	
<ul style="list-style-type: none">- ควบรวมหลักสูตร	
<ul style="list-style-type: none">- ปรับหลักสูตร	

หลักสูตรกับความเห็นของรัฐบาลปัจจุบัน

1. การเตรียมความพร้อม ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน/ประถม/มัธยม ให้ได้ คนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของประเทศ ผู้ปกครอง ประชาชน ทั่วไปโดยเฉพาะผู้เข้าศึกษาทั้งอุดมศึกษาและอาชีวะต้องเข้าใจหลักสูตร การศึกษาและความต้องการของตน

2. กรณีการสนับสนุนงบประมาณให้อุดมศึกษา ให้ควบคุมสาขาที่ไม่มีการทำ/ไม่ตรงตามความต้องการ การลดเงินอุดหนุนหรือไม่ให้ เช่น จบ มาไม่มีการทำ แต่ต้องใช้หนี้ กยศ./ ปัญหาต่อเนื่อง

คำปรารภ/คำสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(อ้างถึง หนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มี นร 0506/41464 ลงวันที่ 22 ธ.ค. 60)

- ❖ หลักสูตรสายวิชาชีพ → บัณฑิตประกอบอาชีพตามที่ได้ศึกษามา
- ❖ หลักสูตรสายวิชาการ → บัณฑิตมีความรู้พอที่จะสร้างอาชีพได้ด้วยตนเอง

“หลักสูตรของเราได้เตรียมบัณฑิตพอหรือไม่”

➤ ความรู้ (knowledge)

➤ ความสามารถพื้นฐานในยุคปัจจุบัน (skills)

บัณฑิตมีความรู้พอหรือไม่

- ความรู้เพิ่มและที่สำคัญเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว
 - ✓ ผู้ให้ ไม่มีทางทันที่จะให้พอ
- บัณฑิตมีความสามารถพื้นฐานพอที่จะดำรงชีพอยู่ในโลก
 - ✓ ที่ผันผวน ทำนายไม่ได้
 - ✓ ที่มีปัญหาซับซ้อน และไม่เคยเกิดมาก่อน

We are currently preparing students for jobs that does not yet exist, using technologies that haven't been invented in order to solve problems we don't even know are problems yet.

Richard Riley ใน Four-Dimensional Education.

ความรู้ (knowledge)

“มัชฌิมาปฎิบัติทา”

ความสามารถพื้นฐาน (skills)

บัณฑิตควรมีความสามารถพื้นฐานอะไรบ้าง

- **Critical Thinking**
- **Problem Solving**
- **Agility and Adaptability ; Flexibility**
- **Ability to Access and Analyze Information**
- **Initiative and Entrepreneurialism**
- **Effective Communication**
- **Collaboration and Leadership across Networks**
- **Creativity and Imagination**

“4 C” คือ...

- 1) Creativity**
- 2) Critical Thinking**
- 3) Communication**
- 4) Collaboration**

- หลักสูตรของเราทำให้บัณฑิตมีความสามารถพื้นฐานเช่นนี้
มากเท่าใด
- ความสามารถพื้นฐานเหล่านี้ควรอยู่ตรงไหนของหลักสูตร
- หลักสูตรของเราควรมีความรู้พื้นฐานในศาสตร์อยู่ตรงไหน
ในหลักสูตร

Technology alone is not enough...it is technology married with liberal arts, married with humanities, that yield the results that make our hearts sing.

Steve Jobs

ผู้จบปริญญาตรีในประเทศอังกฤษควรมีลักษณะดังนี้

- ✓ 1. มีความรู้และความเข้าใจที่เป็นระบบสาขาวิชาที่เรียน
- ✓ + 2. สามารถใช้หลักการ ทฤษฎี และความรู้ที่เรียนมาในการวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหา (เข้าใจเพื่ออธิบายปัญหาได้ ให้ความเห็นต่อปัญหาได้ มองเห็นความเชื่อมั่นของปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา และความเชื่อมโยงของปัญหานี้กับปัญหาอื่น ๆ)
- ✓ + 3. ตระหนักถึงความไม่แน่นอนขององค์ความรู้ต่าง ๆ
 - + 4. สามารถจัดการความรู้ที่ได้ฝึกฝนมาและใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ
 - + 5. สามารถสื่อสารให้ทั้งผู้เชี่ยวชาญ และไม่เชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตน เปิดรับข้อมูล ปัญหา วิธีคิด และแนวทางในการแก้ปัญหา มีคุณสมบัติ และทักษะที่นำไปใช้ในการทำงานได้จริง (ได้แก่ ความสามารถในการจัดการ ความสามารถในการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ซับซ้อน และคาดการณ์ไม่ได้)

(เลือกบางข้อ จากงานวิจัยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาวิชาภาษาไทย)

✓ = ความรู้ , + = ความสามารถ

บัณฑิตควรมีความสามารถ/ทักษะพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาของตน

โครงสร้างหลักสูตร

- รายวิชาการศึกษาทั่วไป
- รายวิชาพื้นฐานสาขาวิชาเอก
- รายวิชาในสาขาวิชาเอก
- รายวิชาเลือก

ทั้งหมด 120 หน่วยกิต

ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

84 หน่วยกิต

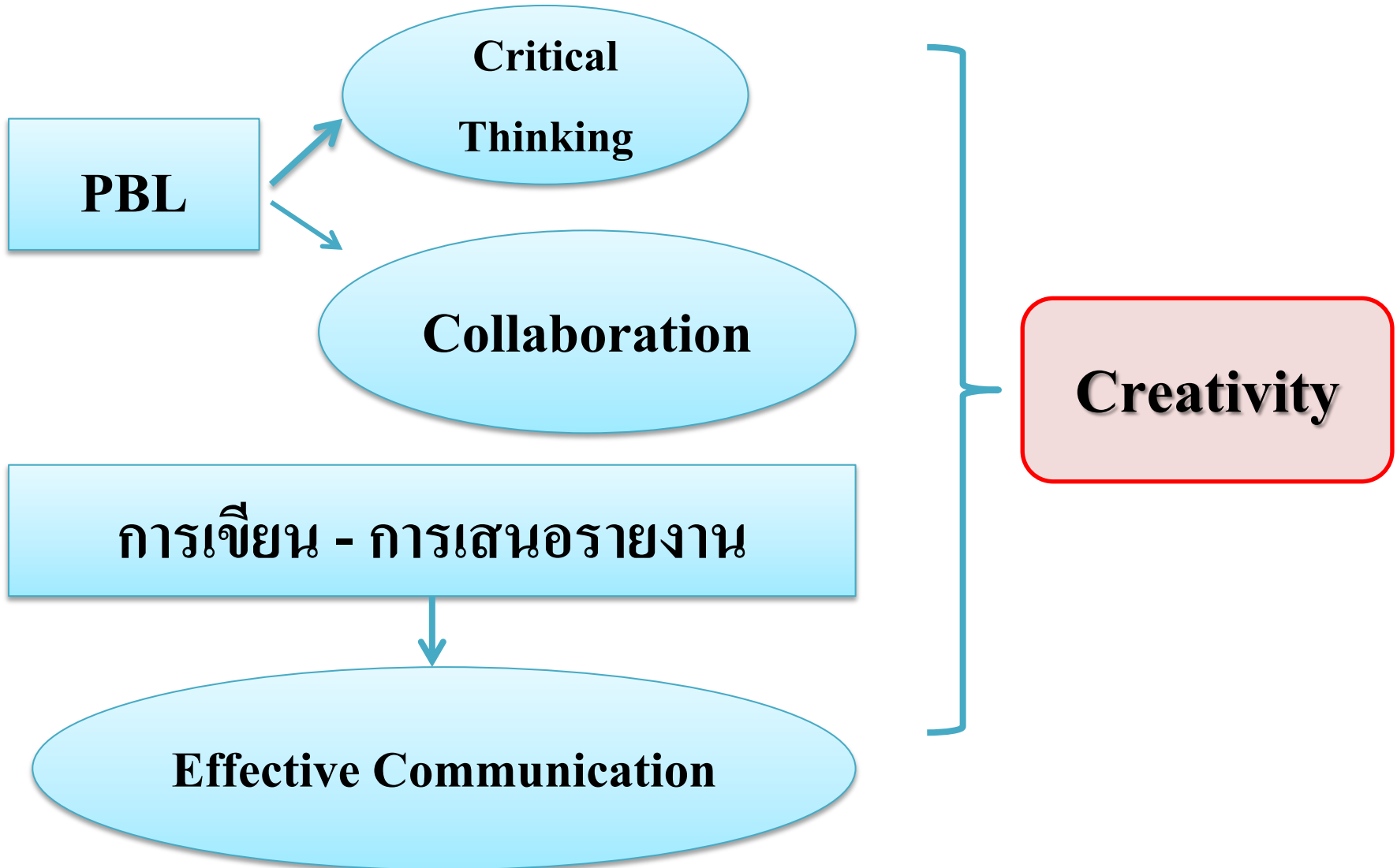
6 หน่วยกิต

**Versatilities is the key to
survival in a changing world**

ทุกคนต้องรู้

Skills และ Knowledge

ความรู้เฉพาะ

ใครต้องรู้บ้าง?

การพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

2012 UN sustainable development solutions network (SDSN) to promote *practical solutions* for sustainable development.

โลกในฝันในปี 2030

SEP ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความร่วมมือกันในการกำหนดความรู้ที่มี
ลักษณะผสมและการกำหนดความสามารถ
พื้นฐานในการดำรงชีวิตในโลกแห่ง

ความผันผวน

OECD (2008)

“การศึกษาควรจะสร้างให้นักศึกษาสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความสุข มีใช้ตอบสนองต่อโลกเศรษฐกิจเท่านั้น ตลาดบางตลาดไม่ใช่ทุกตลาดที่ต้องการงานแบบที่ทำอะไรก็ได้ รวดเร็ว แต่บางตลาดต้องการ craft skills”

**“Speed and flexibility can lead to
superficial engagements and interactions”**

“ต่างคนต่างมีหน้าที่แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทำเฉพาะหน้าที่นั้น เพราะถ้าคนใดทำหน้าที่เฉพาะของตัวเอง โดยไม่มองไม่แลคนอื่น งานก็ดำเนินไปไม่ได้ เพราะเหตุว่างานทุกงานจะต้องพาดพิงกัน จะต้องเกี่ยวโยงกัน ฉะนั้นแต่ละคนจะต้องมีความรู้ถึงงานของผู้อื่น แล้วช่วยกันทำ”

พระบรมราชาวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
พระราชทานเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ปี 2533